

معماری جهان اسلام

قبل از ایران - جلد اول

مترجم

بهاره رضایی جعفری

شهره علی بفتشی

انتشارات طمان / هله

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

- سرشناسه : هواگ، جان Hoag, John D.
 عنوان و نام پدیدآور : معماری جهان اسلام/ جان‌دی. هوگ ؛ ترجمه بهاره رضایی‌جعفری، شهره علی‌بخشی.
 مشخصات نشر : تهران: طحان: هله، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ج۲: مصور (بخشی رنگی).
 شابک : دوره: 3-44-2932-964-978 ؛ ج. ۱: 9-42-2932-964-978 ؛ ج۲: 964-2932-978-۶-۲۳-۲۹۳۲
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : عنوان اصلی: Islamic architecture , 2004 , 1973 c
 مندرجات : ج. ۱. قبل از ایران . ج. ۲. بعد از ایران.
 موضوع : معماری اسلامی
 شناسه افزوده : رضایی جعفری، بهاره، ۱۳۵۷ - ، مترجم
 شناسه افزوده : علی‌بخشی، شهره، ۱۳۶۰ - ، مترجم
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ۶م ۹هـ/ ۲۸۰NA
 رده بندی دیویی : ۳/۷۳۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۵۰۷۳۳۲

معماری جهان اسلام قبل از ایران - جلد اول

مترجم: بهاره رضایی جعفری - شهره علی‌بخشی

ناشر : طحان ناشر همکار: هله

مدیر تولید : ابوالفضل چلاغلو

طراح جلد: مریم آزاد

چاپ : هزارنقش

صحافی : نوین

لیتوگرافی : آرمان

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۳۲-۴۲-۹

شابک دوره: ۳-۴۴-۲۹۳۲-۹۶۴-۹۷۸

قیمت : ۸۰۰۰ تومان

www.tahan-pub.com

تلفن‌های مرکز بخش انتشارات طحان: ۶۶۴۰۳۱۹۱ - ۶۶۴۰۳۲۰۸ - ۰۲۱
 فاکس: ۶۶۹۶۷۰۵۹ شماره همراه: ۰۹۱۲۱۹۸۵۶۱۷

مقدمه

انتقاد معماری تقریباً همیشه مربوط به جنبه آشکار ساختمان‌های جداگانه است، این عوامل تعیین کننده ایجاد نظرات ارزشمند است و در دسته شیوه‌هایی قرار دارد که در کتب ظاهر می‌شوند و در نتیجه به علوم رایج تبدیل شده‌اند. اما زمانی تصور می‌شد که هر ساختمانی، یک پروژه کاری از محدودیت‌هایی است که توسط مصالح و روش‌های ساخت تحمیل می‌شوند و هر ساختمانی باید پایداری و مقاومت خود و قابلیتش را برای باقی ماندن اثبات نماید و مشخص کند به چه منظوری ساخته شده است، آشکار می‌شود که جنبه زیباشناسی به تنهایی کافی نیست زمانی که فعالیتی خلاق را ارزیابی می‌کنیم قضاوت کردن در گذشته بسیار مشکل بوده و در روزگار ما پیچیده‌تر هم شده است و در آینده نزدیک نیز پیچیده‌تر هم خواهد شد.

با این وجود آنچه که ما را در بررسی معماری گذشته و حال تشویق می‌کند این حقیقت است که کارهایی که توسط منتقدان و عموم مردم به عنوان مثال‌هایی از زیبایی محض در نظر گرفته می‌شوند حاصل روش‌های شایسته ساختمان‌سازی هستند. زمانی کیفیت مصالح و علوم فنی موجود را مورد بررسی قرار داده است و شک کردن بر این مسئله طبیعی است که چنین هماهنگی تصادفی و اتفاقی نیست. ساختمان سازی در گذشته موضوع حدسیات پایداری هستند که به نوبه خود نتیجه تفکر، تجربه و درک و فهم از قابلیت ساختارها و مواد خاص برای مقاومت کردن در مقابل نیروهای خارجی بودند. تفکر بر حسب الگوهای ساختاری و ویژگی‌های مواد مختلف همراه با ارزیابی تجربیات شخصی فرد و تجربیات شخصی دیگران، عملکرد عشق در جهت فرآیند ساخت به خاطر خود فرد یعنی هم معمار و هم همکارانش است. به راستی ممکن است گنج شویم که آیا این پیوندی پنهان نیست که نما و مصالح بهترین ساختمان‌های گذشته بسیار دور را در امری زیبا یکی می‌سازد. انسان ممکن است حتی تصور نماید که کیفیت مصالح موجود نه تنها الگوهای معماری بلکه جزئیاتی تزئینی را نیز تعیین می‌کند که با آن‌ها اولین ساخت ساده به تدریج پیشرفت کرد.

هر فردی شاید دلیلی برای تفاوت در ظرافت و زیبایی مابین معماری یونان با استفاده‌اش از سنگ مرمر - یک ماده بسیار مقاوم که با آن می‌توان سنگ‌تراشی را به ظرافت انجام داد - و ساختارهای معجزه آسای بتنی معماری رم - با ترکیبی از آهک و پوزولان ساخته شده و از طریق دیوارهای محکم محافظت شده است - برای جبران ضعف حقیقی آن‌ها پیدا نماید. آیا مرتبط کردن این ویژگی‌های هدفمند معماری با احساسات مختلف هنری هر دو نسل سنجیده خواهد شد؟

بنابراین فرد باید اهمیت تکمیل کردن نسخه مثال‌های نشان داده شده با برداشتی از مشخصات و ویژگی‌های ساختاری و هنری آن‌ها را تشخیص دهد به گونه‌ای که رابطه بین جنبه‌های دوگانه ساختمان به عنوان نتیجه‌ای منطقی و طبیعی ظاهر می‌شوند. اگر این نتیجه فهمیده شود و به خوبی از طریق مجموعه افکار و اندیشه‌های نو و مشخص پذیرفته شود می‌توان پایانی برای عجله‌ای نابود کننده دانست که با آن معماری ما در جهت یک فرمول بی‌پایه، پرهزینه و غیرعملی نسنجیده است.

این ممکن است از معماران و افراد فرهنگی خواستار ارزیابی جدی‌تر عناصر هدفمند ساختمان‌سازی شود که ناشی از اصول اخلاقی معماری است. به این دلیل این امر همانند اصول اخلاقی برای آینده شهرهای ما مهم است و به عنوان قانونی از زندگی برای یک زندگی منظم فرهنگی نظر گرفته شده است.

در پایان بر خود واجب می‌دانم که از استاد گرانمایه جناب آقای مهندس سیدحسن مرتضی‌زاده بابت یاری ایشان در فراهمش این اثر سپاسگذاری نمایم.

۹	معماری اسلامی اولیه	فصل اول
۱۷	معماری اموی	فصل دوم
۴۳	معماری عباسی	فصل سوم
۷۱	اوایل معماری اسلامی آفریقای شمالی	فصل چهارم
۸۹	اوایل معماری اسلامی اسپانیا	فصل پنجم
۱۰۷	معماری باستانی اسلامی آفریقای شمالی و اسپانیا	فصل ششم
۱۲۷	آخرین معماری اسلامی آفریقای شمالی و اسپانیا	فصل هفتم
۱۴۷	معماری کلاسیک مصر باستان: فاطمی‌ها	فصل هشتم
۱۶۷	اواخر معماری اسلامی مصر باستان: ایوبی‌ها و مملوک‌ها	فصل نهم
۱۹۱		سخن پایانی